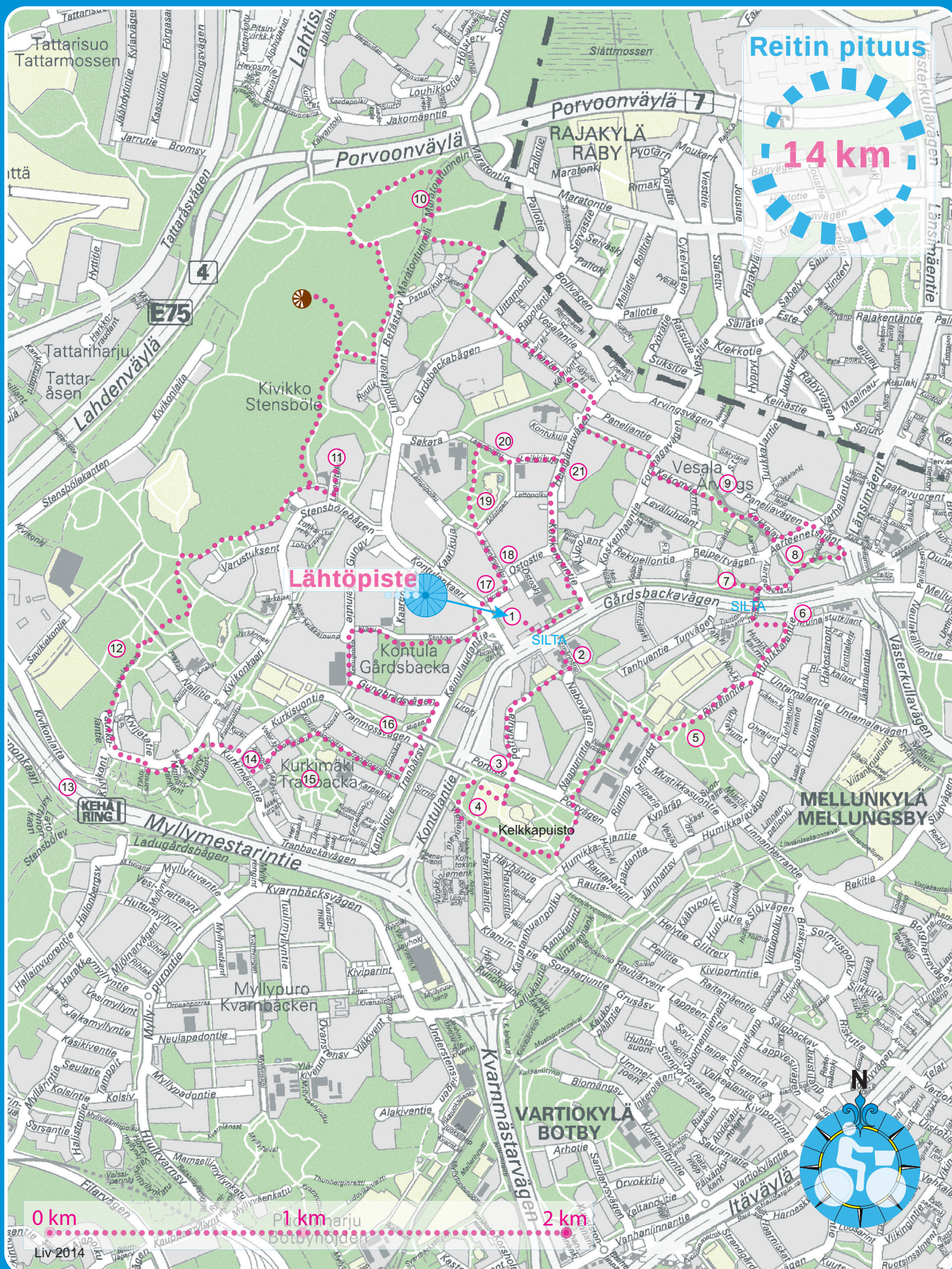

KONTULAN-VESALAN-KIVIKON KIERROS

Kivikko, Vesala ja Kontula ovat Mellunkylän kaupunginosan läntisiä alueita. Ruotsalainen nimi *Medlunxby* mainitaan asiakirjoissa jo 1500-luvulla. Nimen alkuosa viittaa todennäköisesti henkilöön, ollen sisaruksista keskimmäistä tarkoittava lisänimi. Suomalainen mukaelma Mellunkylä tuli käyttöön 1900-luvun alussa. Vuoden 1776 isojaossa Mellunkylän tilat jaettiin. Lähinnä Puodinkylää (ruots. *Botby*) olevista tiloista erotettiin 1920-luvulla joukko asuintiloja. Ennen toista maailmansotaa Mellunkylän silloiseen länsiosaan oli muodostunut vähäistä esikaupunkiasutusta. Vuoden 1946 suuressa alueliitoksessa Helsingin pitäjän Mellunkylästä tuli Helsingin 47. kaupunginosa.

- ① **Kontulan ostoskeskus** valmistui 1967. Keskusaukiolla on Heikki Häiväojan tuolloin tekemä monumentti, jossa taiteilija on halunnut käyttää ympäröivien rakennusten materiaalia jalostetummasa muodossa. Palvelukeskus uimahalleineen on pari vuotta ostokeskusta nuorempi. Metroasema valmistui 1986 sekä terveyskeskus ja ostoskeskuksen laajennus pari vuotta myöhemmin. Alueen kehittämistä sekä täydennysrakentamista suunnitellaan. Metroaseman ulkoseinässä on Marjatta Kekin teos **Huulet** (2003).
- ② **Mikaelin kirkon** ovat suunnitelleet Käpy ja Simo Paavilainen 1985. Räystäällä vartioi enkeli Mikael, jonka on tehnyt kuvanveistäjä Kari Juva.
- ③ **Kontulan perustamisen muistokivi** vuodelta 1964. Porttitiien - Porttikujan risteyksen läheisyydessä olevaan kookkaaseen siirtokivilohkareeseen on muurattu Kontulan alueen perustamiskirja.
- ④ **Kontulan kelkkapuisto** on monipuolinen liikunta- ja leikkipuisto. Sen pohjana olevat täyttömäet ovat syntyneet Kontulaa rakennettaessa 1960-luvulla. Kukkulan laella on majakkamainen Bjarne Lönnroosin v. 2003 tekemä **"Rakkauden temppele"**. Kukkulat ovat osin metsitetty. Porttitiien jälkeen reitti kulkee Mustapuron latvan vartta, jonka varrella kasvaa viljelystä karannutta, Himalajalta kotoisin olevaa jättipalsamia.
- ⑤ **Mustikkamäki** on korkealla sijaitseva kallioinen metsäpuisto. Alueella on myös venäläisiä ensimmäisen maailmansodan linnoitusrakennelmia.
- ⑥ Vanha **"Laurinmänty"** on 23,5 m korkea ja n. 3 m ympärysmittaan, 1,3 m korkeudelta mitattuna.
- ⑦ **Omfalomiini** on Gun Holmströmin v. 2006 tekemä interaktiivinen taideteos.
- ⑧ **Aarrepuiston** läpi virtaa **Mellunkylänpuro**, joka laskee Vartiokylänlahden perukkaan. Puro lähtee Vantaan puolelta, Slättmossenin suolta.
- ⑨ **Vesalan** Tuukkalantien (numerot 5 ja 7) kerrostalot on rakennettu 1969-71. Niiden pihoihin on jätetty monia luonnonelementtejä, kuten kallioita.
- ⑩ **Kivikon** pohjoisosan **linnoitusalue** on yksi parhaiten säilyneitä linnoitusketjussa, jota venäläiset rakensivat Helsinkiin I maailmansodan varalle. Alue on myös kasvisto-lajillisesti rikas. Osa lajeista on sotatulokkaita. Alueen kasviharvinaisuuksista mainittakoon saunionoidanlukko. Alueella on vanhoja, osin kunnostettuja tykkeitä. Niiden varrella on runsaasti opastauluja. Täällä **Kivikon ulkoilupuiston** pohjoisosassa on myös tauluin opastettu luontopolku, jota on parempi kävellä. *Koko reitin pohjoisin koukkaus on osittain polkua ja makkadamia eli silppukivitietä.* Sen varrella, **Porvoonväylän** eteläpuolella on **Helsingin korkein luonnollinen kukkula: 62 m** merenpinnasta. Porvoonväylä valmistui 1971. Raitilta on viitoitus **venäläisten sotilaiden haudalle**.
- ⑪ **Kivikko** on yksi Helsingin uusimmista asuinalueista. Siellä on noin 6000 asukasta ja sen rakentaminen alkoi 1990-luvun alussa. Yksi alueen maamerkkejä on sinertävä läpivärjätty betoninen asuintalo. Kivikon ulkoilupuisto jatkuu itäisen Helsingin keskuspuistona lounaaseen, Viikin kautta Arabianrantaan.
- ⑫ **Malmin** entisellä **ampumaradalla** pidettiin vuoden 1952 olympialaisten ampumakilpailut. Ampumaradan lyijymaajäännökset on kuorittu pois ja nykyään paikalla on **Kivikon liikuntapuisto**.
- ⑬ Kivikon eteläpuolinen **Myllymestarintie** eli Kehä I Kivikon liittymineen valmistui 1970-luvun alussa.
- ⑭ **Kurkimäki** on 1980-luvun asuinalue, jossa lähiörakentamiseen on pyritty yhdistelemään kantakaupunkimaisia piirteitä. Esimerkkinä niistä on **Kurkimäentie 19** -korttelipiha. Huomaa pihapiirin erityyppiset rakennukset.
- ⑮ **Kurkimäen puistossa** on venäläisiä ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoitusrakenteita sekä leikkipuisto. Nimet Karpalo- ja Kurkisuontie muistuttavat alueen historiasta. Rämemuutumalla kasvaa vielä vähän vaivaiskoivua, ainoana esiintymänä Helsingissä.
- ⑯ **Keinulaudantie 4:n** on suunnitellut arkkitehti Lauri Silvennoinen. Hänen suunnittelemistaan kohteista kuuluisin on muutaman kilometrin lännemässä sijaitseva Pihlajamäki, joka oli Suomen kerrostaloelementtirakentamisen pioneerityö. Keinulaudantien matalissa taloissa on Silvennoisen tyyppinen kapea nauhaikkuna, joka juoksee läpi julkisivun.
- ⑰ **Kolme tammea** on istutettu 1994 **Kontulan 30-vuotisjuhlan** muistoksi.
- ⑱ **Ostostie 5** on Kontulan ensimmäisiä 1990-luvun lähiöprojektin peruskorjauskohteita, joissa on toteutettu myös täydennysrakentamista. Uudisrakennuksiin kuuluvat lasten päiväkotit sekä kolme asuinkerrostaloa. Rakennuksiin on lisätty parvekkeita ja yhden kerrostalon päätyyn koko seinän peittävä seinämaalauk.
- ⑲ **Kontulan alppiruusupuisto**
- ⑳ **Bostads Ab Styrbordin**, Lampipolku-Leikkikuja, rakennukset ovat arkkitehti Hilding Ekelundin suunnittelemia vuodelta 1966. Ekelund tunnetaan mm. Helsingin Taidehallin, Töölön kirkon ja monien asuinkortteleiden suunnittelusta, esim. Maunulassa ja Munkkivuorella. Taloissa on 1950-luvun ilmettä, ajalta ennen kuin arkkitehteistä tuli "elementtituottajien palapeliä kokoajia".
- ㉑ **Kotikonnuntie 3-9** talojen suunnittelijoina ovat olleet arkkitehdit Touko Neronen ja Antti Miettinen. Korttelin sisällä on hieno kalioipiha luonnon muovaamine kiviröykkiöineen. Tonttiin rajautuvassa Koskenhaan puistossa on ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita.